

*Михайленко І.В.**

РЕФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В УКРАЇНІ

Обов'язковою передумовою та невід'ємною складовою інтеграції України до Європейського Союзу є інтеграція енергетичних інфраструктур та енергетичних ринків.

За результатами Конференції з модернізації української газотранспортної системи, яка відбулася 23 березня 2009 року в Брюсселі, українська сторона взяла на себе зобов'язання поступової імплементації основних принципів та умов енергетичного ринку ЄС, зокрема шляхом набуття членства в Енергетичному Співтоваристві.

18 грудня 2009 року в м. Загребі (Хорватія) відбулося засідання Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства, на якому одногосно прийнято рішення про вступ України та Молдови Енергетичного Співтовариства [5].

Протокол про приєднання України до Організації Енергетичного Співтовариства був підписаний 24 вересня 2010 року у Скоп'є Міністром палива та енергетики України Юрієм Бойко і Міністром економіки Македонії Фатміром Весімі у рамках 8-го засідання Ради ЄС.

Для остаточного завершення процедури вступу до співтовариства Україна повинна була прийняти закон про газовий сектор, який відповідає положенням правил ЄС. Остаточним кроком процедури вступу буде ратифікація протоколу Верховною Радою України.

Створення нової моделі організації газового ринку було також однією з основних вимог Міжнародного Валютного Фонду, Європейської Комісії та інших міжнародних організацій для надання Україні фінансування у вигляді кредитів, в тому числі на модернізацію ГТС [2].

8 липня 2010 року Верховна Рада України затвердила Закон Верховної Ради України «Про функціонування ринку природного газу», що визначає нормативну базу для створення конкурентної моделі ринку газу в Україні.

Закон Верховної Ради України «Про функціонування ринку природного газу», спрямований на приведення законодавства України у відповідність з основними положеннями законодавства ЄС, якими, зокрема, регулюються відносини на газовому ринку.

Зразком для нового закону стало законодавство ЄС з регулювання газового ринку, а саме Директива 2003/55/ЄС і Регламент ЄС 1775/2005, що визначають модель організації ринку газу в ЄС [2].

Закон України «Про функціонування ринку природного газу» передбачає:

- поділ функцій транспортування, розподілу та постачання природного газу;
- встановлення окремо тарифів на транспортування, поставки і зберігання газу;
- рівні права доступу до єдиної газотранспортної системи України (ГТС) і підземних сховищ газу (ПСГ) для всіх суб'єктів ринку;
- надання повноважень Національній комісії регулювання електроенергетики України при прийнятті рішень діяти виключно за принципом незалежності від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та суб'єктів господарювання;

* здобувач кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Шнирков О.І.

- неможливість газотранспортного підприємства провадити діяльність з видобування та постачання природного газу;
- неможливість газорозподільного підприємства провадити діяльність з видобування, постачання, зберігання і транспортування природного газу [1].

Крім того, у Законі України зазначаються основні принципи, що визначають незалежність діяльності газотранспортного та газорозподільного підприємства у складі вертикально інтегрованої господарської організації, а саме:

- 1) заборони суміщення посад у складі вертикально інтегрованої господарської організації;
- 2) самостійності прийняття рішень щодо поточних фінансових операцій, експлуатації, будівництва чи модернізації об'єктів газотранспортної системи або газорозподільних мереж для провадження відповідної ліцензійної діяльності та оперативно-технологічного управління [1].

Реалізація Закону України «Про функціонування ринку природного газу» дозволить запровадити повноцінний та конкурентний внутрішній ринок природного газу, а також забезпечить недискримінаційність доступу до вітчизняної газотранспортної мережі.

Принципи нової моделі організації українського газового ринку забезпечать раціональне споживання природного газу та впровадження енергозберігаючих технологій, а також формування економічно обґрунтованих тарифів на послуги суб'єктів ринку природного газу. У свою чергу це сприятиме покращенню фінансово-економічного стану підприємств, що працюють на ринку природного газу, підвищенню рівня їхньої рентабельності [4].

Література

1. Закон Верховної Ради України «Про функціонування ринку природного газу» від 08.07.2010, № 2467-VI// Голос України від 24.07.2010 - № 136
2. Закон України «Про функціонування ринку природного газу»: аналіз на відповідність нормам законодавства ЄС- [Електронний ресурс].-Режим доступу до документу: <http://es-ukraina.blogspot.com/2010/08/blog-post.html>
3. Україна стала членом Енергетичного співтовариства - [Електронний ресурс].-Режим доступу до документу:<http://news.dt.ua/news/35756>
4. Уряд ухвалив законопроект про засади функціонування ринку природного газу- [Електронний ресурс].-Режим доступу до документу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=243114082&cat_id=11912900
5. Співробітництво між Україною та ЄС в енергетичній сфері (довідка).- [Електронний ресурс]. - Режим доступу до документу:
6. <http://www.mfa.gov.ua/eu/ua/publication/content/29198.htm>